

III. Tilastokonttori.

Tilastokonttorin vuodelta 1916 antama kertomus oli seuraavaa sisällystä :

Vuonna 1916 ilmestyivät Helsingin kaupungin tilastokonttorin toimesta seuraavat kuusi julkaisua alempana mainittuina aikoina :

Ilmestyneet
julkaisut.

- Helmik. 26. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 24. 1911. VI + 506 siv.
- Heinäk. 25. Helsingfors stads statistik. I. Hälso- och sjukvård. 5. 1914. XIV + 252 + 156 siv.
- Elok. 3. Helsingin kaupungin tilasto. I. Terveysten- ja sairaanhoito. 5. 1914. XIV + 252 + 156 siv.
- Lokak. 24. Statistisk årsbok för Helsingfors stad. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja. 10. 1914. XXX + 510 siv.
- Jouluk. 9. Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. 25. 1912. VI + 510 siv.
- Jouluk. 30. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 25. 1912. VI + 508 siv.

Näistä julkaisuista ilmestyivät sekä vuosikirja että terveyden- ja sairaanhoitotilasto entistään tuntuvasti laajempina.

Mitä ensinnä vuosikirjaan tulee, lisääntyi taulujen luku 29:llä eli 375:een ja taulusivujen luku 51:llä eli 494:ään, minkä ohessa julkaisuun sen viime vuosina suuresti lisääntyneen laajuuden johdosta laadittiin asialuettelo, jossa oli viittauksia aikaisemminkin julkaisuun vuosikertoihin. Kaikkiaan laajeni vuosikirja 66 sivulla, joten se käsitti kaikkiaan 540 sivua. Uusista tauluista on erittäin mainittava eräät tauluryhmät, joihin oli uhrattu huomattavampi määrä työtä. Näitä olivat neljä vararikkoja koskevaa taulua, jotka olivat ensimmäinen yritys seikkaperäisemmän vararikkotilaston aikaansaamiseen maassamme ja perustuivat tšekäläisen raastuvanoikeuden vararikkoasiakirjoista saatuun tilastoaineistoon, kolme osittain erikoistutkimukseen perustuvaa, teollisuuksia ja käsiammatteja koskevaa jälkikatsaustaulua, kuusitoista 1910 vuoden asuntolaskun mukaisia asunto- ja vuokraoloja koskevaa taulua, jonka laskun tuloksia ei ollut aikaisemmin julkaistu, sekä kahdeksan työväenoloja koskevaa

taulua, jotka valaisivat m. m. työntekijäin sairas- ja hautausapukassoja sekä eläkekassoja, työttömyyttä y. m. Kokonaan uusia olivat sitä paitsi neljätoista sekalaista sisällystä olevaa taulua, joissa käsiteltiin m. m. kunnallissairaalan palkkaoloja ja kunnossapitokustannuksia, kaupunginkirjaston lainanottajia, raastuvanoikeudessa käsiteltyjä juttuja ja asioita, maistraatin käsittelemiä ulosottoasioita, kaasu- ja sähkölaitoksen toiminnan yksityiskohtia, panttilainausliikettä, anniskelupaikkoja sekä viimeksi mainituissa kävijäin lukumäärää, kaupungin asemakaavan ulkopuolella sijaitsevia katuja y. m.; jotkut näistä tauluista olivat tulleet eräiden vuosikirjasta poistettujen vanhempain taulujen sijaan. Joissakin tauluissa annettiin tietoja myöskin vuodelta 1915, jopa osalta vuotta 1916.

Vuoden varrella julkaistuu terveyden- ja sairaanhoitotilaston vuosikertaan tehtyt laajennukset kohdistuivat julkaisun kaikkiin kolmeen osastoon. Kertomusosastoon tulivat lisäksi kertomukset Nickbyssä sijaitsevan kaupungin uuden mielisairaalan, väliaikaisen tuberkulosisairaalan ja vastaperustetun lihantarkastusaseman toiminnasta, jota vastoin kulkutautisairaalan kertomus, joka oli julkaistu erikseen, poistettiin. Huomattavin laajennus tilastokonttorin laatimassa tekstiosastossa oli lapsenpäästöjen ja lapsensyntyysten tuloksia koskevassa esityksessä, jota varten oli hankittu entistään tuntuvasti runsaampaa tilastoaineistoa. Tauluosasto vihdoin laajeni 19 taululla eli 76 tauluun; uusista tauluista mainittakoon kuukausittainen jälkikatsaus tärkeimpäin kulkutautien leviämiseen, kymmenen kuolleisuustilastollista taulua, joista viisi seikkaperäisesti valaisee pienten lasten kuolleisuutta, yksi kunnallisten sairaalan tuloja koskeva taulu, kolme poliklinikkoja, fysikalaisia hoitolaitoksia y. m. koskevaa taulua, yksi lapsenpäästöjä koskeva taulu, yksi lihantarkastusasemalla tutkittua, vialliseksi havaittua lihaa koskeva taulu y. m. Kaikkiaan lisääntyi julkaisun koko tehtyjen laajennusten johdosta 64 sivulla eli 422 sivuun.

Vuodelta 1912 julkaistuihin kunnalliskertomuksiin tulivat lisäksi kansanlastentarhain johtokunnan sekä museolautakunnan ja musiikkilautakunnan antamat kertomukset, jota vastoin kaupungin teknillisten laitosten hallituksen sekä vesijohto-, kaasu- ja sähkölaitoksen antamia kertomuksia ei kaupunginvaltuuston lokakuun 24 päivänä tekemän päätöksen johdosta enää julkaistu kunnalliskertomuksessa. Lisäksi tulleet kertomukset eivät läheskään vastanneet siten poistuneiden kertomusten laajuutta, mutta edellytettyä teoksen supistumista ei kuitenkaan saatu aikaan, syystä että useat vanhemmat kertomukset olivat tuntuvasti laajentuneet, niin että todellisuudessa tämänkin julkaisun koko hiukan paisui.

Vuosikirjan ilmestymisaikaan nähden voitiin tälläkin kertaa mer-

kitä ajan voittoa alun kolmatta kuukautta, 1911 vuoden suomenkieliseen kunnalliskertomukseen nähden noin 3 1/2 kuukautta ja saman julkaisun 1912 vuoden suomenkieliseen laitokseen nähden noin 2 kuukautta. Muut vuoden varrella valmistuneet julkaisut ilmestyivät likimain samoihin aikoihin kuin vuonna 1915 (1912 vuoden kunnalliskertomuksen ruotsinkielinen laitos hiukan aikaisemmin, terveyden- ja sairaanhoitotilaston molemmat laitokset hiukan myöhemmin kuin mainittuna vuonna).

Huomattava osa vuoden varrella suoritetusta tilastokonttorin julkaisutyöstä ei kuitenkaan kohdistunut edellä olevassa luettelossa mainittuihin julkaisuihin, joista pari oli enimmältä osalta laadittu jo vuonna 1915, vaan käytettiin eräisiin 1916 vuoden päättyessä vielä painatettavina oleviin julkaisuihin. Vuoden vaihteessa oli seuraavain viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvain julkaisujen painatus edistynyt niin pitkälle, että jokin osa niistä oli puhtaaksi painettuna.

Vuoden alussa painatettavina olevat julkaisut.

Valmiita 8-sivuisia painoarkkeja.

Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. 26. 1913.....	34
Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. 27. 1914.....	26
Resultaten av byggnadsräkningen i Helsingfors den 7 december 1910	16 1/4
Helsingissä joulukuun 7 p:nä 1910 toimitetun rakennuslaskun tulokset	16 1/4
Resultaten av arbetslöshetsräkningen i Helsingfors den 29 januari 1914.....	12
Helsingissä tammikuun 29 p:nä 1914 toimitetun työttömyyslaskun tulokset	10

Korjausvedoksina vihdoinkin oli, paitsi moniaita viimeksi mainittujen julkaisujen arkkeja, myöskin seuraavain julkaisujen osia, joita ei vuoden vaihteessa vielä ollut ensinkään painettu:

Helsingfors stads statistik. I. Hälso- och sjukvård. 6. 1915.
 Helsingin kaupungin tilasto. I. Terveyden- ja sairaanhoito. 6. 1915.
 Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 26. 1913.
 Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. 28. 1915.

Tilastokonttorin apua käyttivät kunnan komiteat ja valiokunnat vuoden varrella huomattavassa määrässä.

Tilastollista apua ja tilastotietoja kunnan viranomaisille.

Etusijassa on näistä mainittava rahatoimikamarin asettama valiokunta, jonka oli valmisteltava kysymystä korotettujen kalliin-

ajanlisäysten myöntämisestä kaupungin virka- ja palvelusmiehille, jonka jäsenenä konttorin johtaja toimi ja jota varten konttorissa järjestettiin tarkoitusta varten kerättyyn erittäin laajaan aineistoon perustuvia taloudellis-tilastollisia laskelmia ¹⁾, jota paitsi konttori tämän yhteydessä kaupunginvaltuuston kalliinajanlisäysvaliokunnalle laati samantapaisia vaihtopuolisia laskelmia ²⁾.

Moniaita erilaatuisia töitä suoritti tilastokonttori kaupungin muonitustoimikunnalle. Näistä mainittakoon toimikunnalle annettujen, yhteissokerikorttien saantia tarkoittavain hakemusten alustava käsittely, eräät kaupungin todellista väkilukua eräinä vuoden aikoina koskevat laskelmat, halkojen tuontia kaupunkiin koskevain tietojen kerääminen y. m.

Valiokunnalle, jonka kaupunginvaltuusto oli asettanut laati- maan ehdotusta kaupungin palkkasäännön soveltamisessa noudatettaviksi määräyksiksi, kerättiin eräitä kunnan laitoksissa ja virastoissa olevain palkansaajain lukumäärää, palvelusehtoja y. m. koskevia tilastotietoja. Eräille muillekin valtuuston asettamille komiteoille ja valiokunnille suoritti muuan konttorin virkamies erinäisiä tilastotöitä. Kun eräät näistä töistä olivat niin laajoja, että ne haitaksi konttorin omille tehtäville olisivat kokonaan vaatineet osakseen puheenalaisen virkamiehen ajan, järjestettiin ne ajoittain siten, että hän ainoastaan osan virka-ajastaan käytti niihin ja suoritti muun osan konttoriajan ulkopuolella, saaden viimeksi mainitusta työn osasta asianomaisilta komiteoilta ja valiokunnilta eri korvauksen.

Niistä kunnan viranomaisista, joille tilastokonttori vuoden varrella suoritti tilastotöitä, mainittakoon maistraatti, jolle toimitettiin eri tahoilta kerättyjä tietoja työntekijäin palkkaoloista, rahatoimikamari, jolle kaupungin poliisilaitoksen menosäännön muuttamista koskevasta asiasta annettavaa lausuntoa varten laadittiin useita erilaatuisia tilastollisia katsauksia ja yhdistelmiä ³⁾, sekä edelleen jälkikatsaus kaupungissa maksettuihin halkojen keskihintoihin, poliisilaitos, jolle toimitettiin eräitä väkilukutietoja, terveydenhoitolautakunta, jolle kuukausittain lähetettiin vahvistetun kaavakkeen mukaan laaditut tiedot sattuneista kuolemantapauksista, jaettuina kuolemansyiden ja vainajain iän mukaan y. m.

Työväenopiston tilastosuunnitelman laadinnassa oli apuna muuan konttorin virkamies, ja sama oli laita suunniteltaessa eräitä muutoksia kasvatuslaitosten tilastoon.

Konttorin johtajan avustusta asiantuntijana konttorin johtosäännön 5 §:n mukaan käytti vuoden varrella m. m. kaupungin

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 44. — ²⁾ S:n n:o 55. — ³⁾ S:n n:o 7.

painatustöiden järjestämiskysymystä varten asetettu kaupunginvaltuuston valiokunta.

Tämän yhteydessä niinkään mainittakoon, että rahatoimikonttorille vuoden varrella annettiin ehdotus kunnallisverojen perimistä ja tileistäpoistoa koskevan tilaston laatimiseksi sekä työtarkastajille ehdotus eräksi muutoksiksi ja lisäyksiksi heidän annettaviinsa taulutietoihin.

Uudenmaan läänin kuvernöörinvirastolle lähetti tilastokonttori samoin kuin ennenkin maistraatin välityksellä osin erinäisiä vuosittain uusiintuvia tietoja n. s. kuvernöörintauluihin, osin eräitä tietoja tautisuudesta ja kuolleisuudesta.

Myöskin tilastolliselle päätoimistolle lähetettiin tavanmukaisia erilaatuisia tilastotietoja sekä lisäksi m. m. erittäin koottuja tietoja Helsingin ja sitä ympäröiväin huvilayhdyskuntain todellisesta väkiluvusta.

Lääkintöhallitukselle lähetettiin moniaita tietoja tautisuudesta ja kuolleisuudesta sekä kunnansairaalan toiminnasta y. m.

Summittaisia tietoja kuolemansyistä Helsingissä lähetettiin niinkuin ennenkin viikoittain Tukholman kaupungin tilastokonttorille julkaistavaksi kansainvälisessä tilastossa.

Helsingin kauppavaltuutettujen tekemän ehdotuksen johdosta, että Helsingin kaupungin kauppa- ja merenkulkuilaston vastedes kustantaisi kaupunki ja toimittaisi tilastokonttori, ehdotti konttori, jota rahatoimikamari oli kehoittanut antamaan asiasta lausunnon ja joka jo parissa tilaisuudessa aikaisemmin oli lausunut mielensä samaan suuntaan, maaliskuun 21 päivänä antamassaan lausunnossa esitetyillä syillä:

että tilastokonttori velvoitettaisiin 1917 vuoden alusta laatimaan ja julkaisemaan Helsingin kaupungin kauppa- ja merenkulkuilasto taikka myös, jos sopivammaksi havaittaisiin, sekä kauppa-että merenkulkuilastollinen julkaisu;

että mainittu julkaisu (tai mainitut julkaisut) liitettäisiin sarjaan Helsingin kaupungin tilasto, julkaistaisiin eri laitoksena kumpaisellakin kotimaisella kielellä sekä käsittäisi teksti- ja tauluosaston;

että tilastokonttoriin 1917 vuoden alusta perustettaisiin uusi vakkinainen, konttorissa ennestään olevan vertainen amanuenssinvirka.

Tämän esityksen, jota rahatoimikamari puolsi, kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan seuraavan huhtikuun 11 päivänä. Tilastokonttorin julkaisutoiminta tulee siten 1917 vuoden alusta ulotettavaksi myöskin kaupungin kauppa- ja merenkulkuilastoon ja tämä siis liitetyksi metodisesti käsitellyn kunnallistilaston alaan, joten sekä konttorin että kauppahdistyksen jo kauan hautoma toive toteutuu.

Tilastotietoja
muille virano-
maisille y. m.

Lausunto kun-
nallisen kaup-
pa- ja meren-
kulkuilaston
ottamisesta
konttorin hal-
tuun.

Opetus- ja sivistyslaitoksia koskevan tilaston siirtäminen konttorille.

Toinen vuoden varrella päätetty tilastokonttorin toimialan laajennus kohdistui kunnan opetus- ja sivistyslaitoksia koskevaan tilastoon. Kaupungin painatustöiden järjestämiskysymystä valmistelevalle valiokunnan esityksestä, jossa valiokunnassa konttorin johtaja toimi asiantuntijana, päätti nimittäin kaupunginvaltuusto kokouksessaan marraskuun 21 päivänä m. m. kaupungin opetus- ja sivistyslaitoksia koskevat kertomukset liitettäväksi uutena sarjana Helsingin kaupungin tilasto julkaisujen sarjaan ja puheenalaisen uuden sarjan julkaistavaksi tilastokonttorin toimesta. Kun osa opetuslaitosten lukuvuodelta 1915—16 antamia kertomuksia kaupunginvaltuuston päätöksen syntyessä jo oli painettu tai painatettavana, alkaa konttorin toiminta tähän uuteen sarjaan nähden kuitenkin vasta syksyllä 1917 ja silloin lukuvuoden 1916—17 kertomuksista.

Itäisen viertotien veireisten Hermannin talojen osoitteen merkinnän muutosta koskeva esitys.

Sen sekaannuksen vaaran johdosta, mikä tautisuutta, kuolleisuutta y. m. koskevan tilaston laadinnassa oli kaupunginosain mukaiseen jakoon nähden olemassa Itäisen viertotien talojen sopimatoman numeroimisen johdosta, esitti tilastokonttori kirjelmässä elokuun 31 päivänä rahatoimikamarille ryhdyttäväksi toimenpiteeseen Itäisen viertotien varrella Hermannissa olevain talojen osoitteen merkinnän muuttamiseksi, jottei sekoitettaisi toisiinsa näitä ja samalla osoitenumeroilla merkittyjä Itäisen viertotien varrella kaupunginaseaman alueella sijaitsevia taloja. Tätä asiaa ei ratkaistu vuoden varrella.

Uutta palkkasääntöä koskeva esitys.

Kirjelmässä syyskuun 16 päivältä teki tilastokonttori kaupunginvaltuustolle esityksen konttorin palkkasäännön muuttamisesta, jossa esityksessä, paitsi palkkojen korottamista, m. m. ehdotettiin aktuaarin ja amanuenssien nimitykset muutettaviksi ensimmäiseksi ja toiseksi aktuaariksi, kahden vakinaisen assistentin virat perustettaviksi sekä vakinaisten laskuapulaisten luku lisättäväksi kolmesta neljäksi. Rahatoimikamarin puolelta myöntymistä konttorin ehdotukseen hyväksyi kaupunginvaltuusto sen kokonaisuudessaan kokouksessaan lokakuun 24 päivänä, joten konttorille vahvistettiin seuraava uusi palkkasääntö:

1 konttorinjohtaja, palkkaa	9,000:—
1 ensimmäinen aktuaari, palkkaa	6,400:—
1 toinen ” ”	4,800:—
1 amanuenssi ”	3,600:—
2 assistenttia, palkkaa kumpikin 2,700:—	5,400:—
4 vakinaista laskuapulaista, palkkaa kukin 2,100:—	8,400:—
1 vahtimestari	900:—

Yhteensä 38,500:—

Muist. Kaikki edellä luetellut henkilöt, lukuun ottamatta vahtimestaria, saavat 10 0/0:n palkankorotuksen palveltuaan 5 ja 10 vuotta samassa toimessa.

Muutetun palkkasäännön johdosta, jota oli sovellettava tammi-kuun 1 päivästä 1917, kohosivat konttorin palveluksessa olevain virkamiesten ja apulaisten palkat huomattavasti, jota vastoin sen hyväksyminen ei (lukuun ottamatta uutta amanuenssinvirkaa, jonka perustaminen oli aikaisemmin päätetty, sen johdosta että kauppa- ja merenkulkuatilasto oli annettu konttorin laadittavaksi) aikaansaanut lisäännystä konttorin henkilökuntaan, koska ylimääräisten apulaisten lukua oli vähennettävä samassa määrin kuin vakinaisten virkamiesten luku lisääntyi.

Siihen perusteltuun tilastokonttorin 1917 vuoden menosäännön ehdotukseen, jonka konttori kirjelmässä syyskuun 30 päivältä lähetti rahatoimikamariin, oli, paitsi edellä mainittuja palkkasäännön muutoksia, ylimääräisten apulaisten palkkausmääräraha merkitty 6,000 markan sijasta 3,000 markaksi, mutta painatuskulujen määräraha korotettuna 20,000:sta 30,000 markkaan, polttoaineiden määräraha 250:stä 400 markkaan ja tarverahain määräraha 3,000:sta 3,600 markkaan, minkä ohessa ensimmäiselle aktuaarille oli merkitty 5 vuoden palveluksesta tuleva palkanlisäys maaliskuun 1 päivästä 1917 lukien. Ehdotusta, joka päättyi kaikkiaan Smk:aan 84,633: 33 1916 vuoden menosäännön 58,550 markan sijasta, rahatoimikamari puolsi sinänsä hyväksyttäväksi, ja budjettia järjestäessään kaupunginvaltuustokin sen hyväksyi, myöntäen sitä paitsi konttorin myöhemmin ehdottaman 800 markan lisäyksen ylimääräisten apulaisten palkkausmäärärahaan, joten konttorin 1917 vuoden menosääntö vahvistettiin Smk:ksi 85,433: 33.

Ehdotus 1917
vuoden meno-
säännöksi.

Rahatoimikamariin lähettämässään kirjelmässä elokuun 28 päivästä tilastokonttori anoi kaupunginvaltuustolta hankittavaksi tarpeellista 19,400 markan lisäystä konttorin painatuskulujen määrärahaan. Kamarin puolelta esitystä valtuusto myöntyi siihen kokouksessaan syyskuun 12 päivänä.

Lisämääräraha.

Kun ent. senaattorin C. J. Timgrenin tehtävä kunnalliskertomuksen I ja II osan toimittajana päättyi, sittenkuin mainittujen 1915 vuoden kunnalliskertomuksen osastojen käsikirjoitus oli konttoriin annettu, esitti tilastokonttori kirjelmässä kesäkuun 22 päivältä rahatoimikamarille, että senaattori Timgren määrättäisiin edelleen, kunnes toisin päätettiin, laatimaan puheenalaisen kertomuksen mainittujen osain käsikirjoitus, ja heinäkuun 6 päivänä kamari myöntyi tähän esitykseen.

Kunnalliskerto-
muksen toimit-
taminen.

Senaattori Timgrenin syyskuun 13 päivänä kuoltua esitti konttori syyskuun 20 päivänä rahatoimikamarille, että valittaisiin usein mainittujen kunnalliskertomuksen osain uusi toimittaja, ja valitsi kamari seuraavan lokakuun 25 päivänä konttorinjohtajaa kuultuaan

viidestä hakijasta yliopettajan filosofianlisensiaatti A. K. Ottelinin uudeksi toimittajaksi.

Konttorin henkilöunta.

Tilastokonttorin amanuenssi filosofianmaisteri O. Bruun nautti virkavapautta syyskuun ja konttorin aktuaari filosofianlisensiaatti E. Gylling lokakuun 1 päivästä vuoden loppuun. Viimeksi mainittuna aikana hoiti aktuaarin virkaa amanuenssi Bruun ja amanuenssin virkaa syyskuun 1 päivästä vuoden loppuun filosofianlisensiaatti O. Lundell. Vakinainen laskuapulainen neiti Karin Hoffström nautti virkavapautta heinäkuun 26 päivästä elokuun 26 päivään, viransijaisena ylimääräinen laskuapulainen neiti Märtha Hedlund.

Ylimääräisenä amanuenssina toimi filosofiankandidaatti K. J. Kalliala tammikuun ja ylimääräisinä laskuapulaisina rouva Sigrid Hedlund koko vuoden, neiti Märtha Hedlund vuoden alusta heinäkuun 10 päivään ja elokuun 27 päivästä vuoden loppuun, neiti Anna Broms vuoden alusta syyskuun 2 päivään ja syyskuun 18 päivästä vuoden loppuun, neiti Gertrud Fontell koko vuoden, neiti Olga Spåre vuoden alusta elokuun 2 päivään ja elokuun 17 päivästä vuoden loppuun sekä neiti Elsa Renfors joulukuun. Näiden palkka suoritettiin osin ylimääräisten apulaisten palkkausmäärärahasta ja osin kunnalliskertomusten määrärahasta.

Konttorin vahtimestari R. Berglund erosi omasta pyynnöstään helmikuun 1 päivänä. Väliaikaisena vahtimestarina toimi sittemmin vahtimestarinapulainen E. Törnström kesäkuun 1 päivään, jolloin nuorukainen G. Forsman otettiin konttorin vahtimestariksi.

Kaupunginvaltuuston huhtikuun 11 päivänä tekemän päätöksen johdosta perustettuun konttorin uuteen vakinaiseen amanuenssinvirkaan valitsi rahatoimikamari, johtajan joulukuun 12 päivänä annettua lausunnon ilmoittautuneista yhdeksästä viranhakijasta, saman kuukauden 28 päivänä filosofianlisensiaatti O. Lundellin, joka ei kuitenkaan kertomusvuonna ryhtynyt toimeensa.

Ehdotus muutoksiksi ja lisäksi konttorin johtosääntöön.

Kun uuden palkkasäännön hyväksymisen johdosta oli tapahtunut muutoksia tilastokonttorin henkilökunnassa sekä konttorin toiminta oli edellä kerrottujen kaupunginvaltuuston huhtikuun 11 ja marraskuun 21 päivänä tekemäin päätösten johdosta laajentunut, teki konttori kirjelmässä joulukuun 6 päivältä kaupunginvaltuustolle ehdotuksen eräiksi muutoksiksi ja lisäyksiksi konttorin johtosääntöön, jota ehdotusta ei kaupunginvaltuusto kuitenkaan vuoden varrella käsitellyt.

Konttorin kirjasto.

Tilastokonttorin kirjasto lisääntyi vuoden varrella 294 numerolla, joista 177 oli painettu kotimaassa ja 117 ulkomailla. Näistä oli kaikkiaan 29 eli 17 kotimaassa ja 12 ulkomailla ilmestynyttä (kuakin eri numeroksi luettuna) neljännesvuosi-, kuukausi-, viikko- y. m.

aikakautisjulkaisua. Ostamalla hankittiin 36 ja vaihtamalla tai lahjoina 258 numeroa.

Lahjoittajista mainittakoon erittäin filosofiantohtori A. G. Fontell, joka konttorille lahjoitti isohkon kokoelman Tanskan virallista tilastoa, sekä hammaslääkäri A. Aspelund, filosofianmaisterit O. Bruun ja H. Dalström, ent. päätirehtööri R. Sievers ja filosofianmaisteri G. R. Snellman, kaikki Helsingistä.

Sen johdosta että sota oli keskeyttänyt konttorin yhteyden lukuisain ulkomaisten kirjeenvaihtajain kanssa, oli ulkomaisen kirjallisuuden vaihdon johdosta lisääntynyt numeroluku samoin kuin lähinnä edellisenäkin vuonna sangen vähäinen.

Lähteväin toimituskirjain luku vuonna 1916 oli 1,302. Näistä oli lähteviä kirjelmiä 298, niistä 242 koti- ja 56 ulkomaan paikkoihin meneviä, sekä jaeltuja julkaisuja 1,004, niistä 908 koti- ja 96 ulkomaan paikkoihin meneviä.

Lähtevät toimituskirjat.